

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende maatregelen voor de verbetering van de productie en afzet van producten van de bijenteelt

Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Artikel 54, 55 en 56 van de GLB verordening (EU) 2021/2115 bepalen dat lidstaten steun kunnen verstrekken voor maatregelen voor de verbetering van de productie en afzet van producten van de teelt van honingbijen.

Dit besluit voorziet in de toekenning van steun voor de verbetering van de productie en afzet van producten van de teelt van honingbijen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Er werd wetgevingstechnisch en taalkundig advies gegeven op 12 januari 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen ervan:

- verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (ELFPO) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013, hierna verordening (EU) 2021/2115 te noemen;
- verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013.

Het Vlaams Strategisch Plan voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023-2027, dat in de Vlaamse invulling ervan voorziet, werd in december 2022 goedgekeurd door de Europese Commissie.

Artikel 54, 55 en 56 van de GLB verordening (EU) 2021/2115 bepalen dat lidstaten steun kunnen verstrekken voor maatregelen voor de verbetering van de productie en afzet van producten van de bijenteelt.

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit bevat het rechtskader voor de subsidiëring van:

- maatregelen voor de verbetering van de productie en afzet van producten van de bijenteelt

Voor deze steunmaatregel kan een beroep gedaan worden op Europese cofinanciering.

Het doel van deze steunmaatregel betreft het belang van de imkerij voor het bekomen van bijenteeltproducten en de toegevoegde waarde van de imkerij voor het ecosysteem. Concreet is het de bedoeling om de imkerij duurzaam te wapenen voor problemen die gerelateerd zijn aan de bijensterfte, en om duurzame oplossingen aan te reiken ter verbetering van de productie en afzet van producten van de bijenteelt. Jaarlijks stijgt het aantal imkers in Vlaanderen. Momenteel zijn er ongeveer 5500 Vlaamse imkers. De sector is echter versnipperd en er is nood aan een centraal gestuurde projectwerking binnen de sector.

Deze steunmaatregel draagt bij tot volgende GLB doelstellingen:

- het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot versterking van ecosysteemdiensten en tot de instandhouding van habitats en landschappen. Bescherming van de bij door bijensterfte te verminderen via gericht wetenschappelijk onderzoek en bevorderen van natuurlijke bestuiving (versterken ecosysteem) draagt bij tot de bescherming van de biodiversiteit;
- het aantrekken en vasthouden van jonge en startende imkers en bevordering van duurzame ontwikkeling in plattelandsgebieden. Het aantrekken van jonge en startende imkers via gerichte acties, opleidingen binnen de imkerij, starterscursussen, opzetten van demostanden zorgt voor het vergemakkelijken van de generatievernieuwing binnen de Vlaamse imkerij.
- het moderniseren van de sector door kennisstimulering en -deling, innovatie en digitalisering in de imkerij en de plattelandsgebieden en door bevordering van de benutting daarvan door imkers via betere toegang tot onderzoek, innovatie, kennisuitwisseling en scholing; Via deze interventie wordt er ook aan kennisdeling gedaan via opleidingen, cursussen en demostanden;
- vergroting van de marktgerichtheid en het concurrentievermogen van de imkerij voor zowel de korte als de lange termijn, onder meer door meer aandacht voor onderzoek, technologie en digitalisering; Via onderzoek, technologie, investeringen,... wordt ingezet op het verminderen van bijensterfte door ziekte en plagen. Dit leidt tot vergroting van de marktgerichtheid en concurrentievermogen;

- beter inspelen door de landbouw van de Unie op de maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid, onder meer wat betreft hoogkwalitatief, veilig en voedzaam voedsel dat op duurzame wijze is geproduceerd, en voorts vermindering van de voedselverspilling, verbetering van het dierenwelzijn, en bestrijding van antimicrobiële resistentie; De laboratoria voeren analyses uit naar de kwaliteit en veiligheid van honing en bijenwas. De analyses zorgen dat er gewaakt wordt over de kwaliteiten van de producten afkomstig uit de bijenteelt.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 bevat een aantal definities.

Artikel 2 vermeldt de Europese regelgeving die wordt uitgevoerd.

Artikel 3 bepaalt dat de minister een subsidie kan verlenen voor maatregelen voor de verbetering van de productie en afzet van producten van de bijenteelt

Artikel 4 bepaalt de vijf interventies waarop wordt ingezet.

Artikel 5 bepaalt welke begunstigden in aanmerking komen voor steun.

Het tweede lid bepaalt dat de projectindienaar rechtspersoonlijkheid heeft, de eindverantwoordelijke is voor de uitvoering van het hele project en het aanspreekpunt is voor de subsidiërende overheid.

Het derde lid bepaalt dat indien er sprake is van een samenwerking, deze dient te worden geformaliseerd met een samenwerkingsovereenkomst tussen alle partners.

Artikel 6 bepaalt dat een project enkel in aanmerking komt voor subsidiëring als het voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- het project geeft uitwerking aan één of meer interventies uit artikel 4
- het project draagt bij tot één of meer van de doelstellingen uit het GLB planverordening
- de activiteiten komen de imkerij in het Vlaamse gewest ten goede.

Artikel 7 bepaalt dat de projecten moeten uitgevoerd worden binnen een periode van maximaal drie jaar en bepaalt onder welke voorwaarden een termijnverlenging mogelijk is.

Artikel 8 bepaalt dat de subsidie maximaal 100% van de totale aanvaarde kosten bedraagt.

Artikel 9 bepaalt dat de volgende kosten in aanmerking komen voor subsidiëring:

- personeelskosten
- administratieve kosten, voor maximaal 4% van de aanvaarde kosten
- werkingskosten
- investeringskosten, indien de investering wordt gerealiseerd in het Vlaamse Gewest
- kosten voor externe prestaties

Er wordt bepaald dat de belasting over de toegevoegde waarde niet in aanmerking komt voor subsidiëring, behalve als ze niet terugvorderbaar is.

Artikel 10 bepaalt welke investeringen niet in aanmerking komen voor subsidiëring:

- de investeringen, vermeld in artikel 73, lid 3 van verordening (EU) 2021/2115;
- de aankoop van grond;
- de aankoop van tweedehandsmateriaal;
- investeringen waarvoor een alternatief bestaat dat significant milieuvriendelijker is en niet significant duurder;
- leasing;
- investeringen voor irrigatie met grondwater en oppervlaktewater
- vervoersmiddelen voor afzet of distributie.

Artikel 11 bepaalt dat de minister periodiek een oproep kan lanceren voor de subsidiëring van projecten. Er wordt delegatie aan de minister verleend in de oproep het volgende te bepalen:

- de doelstellingen waartoe de projecten moeten bijdragen
- het totale beschikbare subsidiebedrag;
- het subsidiepercentage;
- de minimale en maximale subsidie per project;
- het maximale percentage ten belope waarvan bepaalde kosten in aanmerking komen voor subsidiëring;
- de maximale projectduur;
- de periode waarbinnen de projecten moeten lopen;
- de termijn waarbinnen en de wijze waarop steunaanvragen ingediend worden;
- de ontvankelijkheidscriteria waaraan steunaanvragen getoetst worden;
- de beoordelingscriteria.

Artikel 12 bepaalt dat elke imkervereniging en wetenschappelijke instelling met een vestigingseenheid in het Vlaamse Gewest een steunaanvraag kan indienen.

Projectindieners en de personen die hen kunnen vertegenwoordigen moeten zich identificeren bij de bevoegde entiteit.

Artikel 13 bepaalt de inhoud van de steunaanvraag.

Artikel 14 bepaalt dat de bevoegde entiteit onderzoekt of de projecten ontvankelijk zijn conform de ontvankelijkheidscriteria.

Artikel 15 bepaalt dat de ontvankelijke steunaanvragen beoordeeld worden door een beoordelingscommissie op basis van de volgende elementen:

- de mate waarin de doelgroep, de Vlaamse imkers, bereikt worden, met specifieke aandacht voor de jonge en startende imker;
- de inhoud, namelijk de kwaliteit van het project en de bijdrage aan de specifieke doelstellingen, vermeld in artikel 6, lid 1 van verordening (EU) 2021/2115;
- de redelijkheid van de kosten: de verhouding tussen de kostprijs en het resultaat;
- de geschiktheid van de uitvoerders;
- de wijze van verspreiding van resultaten;
- complementariteit met andere lopende projecten en bestaande kennis.

Er wordt eveneens bepaald dat de beoordelingscommissie de projecten rangschikt volgens rangorde van beoordeling en dat de bevoegde entiteit het verslag van de beoordeling aan de minister bezorgt.

Artikel 16 bepaalt dat de minister bevoegd is voor de selectie en voor de toekenning van de subsidies. Er wordt delegatie aan de minister verleend om binnen de grenzen van de bepalingen van dit besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan, in de individuele toekenningsbesluiten het volgende te bepalen:

- de activiteiten waarvoor de subsidie wordt toegekend: er moet namelijk bepaald worden welke activiteiten uit de steunaanvragen in aanmerking komen voor subsidiëring;
- het maximale subsidiebedrag dat voor die activiteiten kan worden toegekend: er moet namelijk bepaald worden welke bedragen uit de steunaanvragen in aanmerking komen voor subsidiëring;
- het maximale subsidiepercentage
- de kosten die al dan niet in rekening mogen worden gebracht bij de verantwoording van de subsidie: er moet namelijk bepaald worden welke kosten uit de steunaanvragen in aanmerking komen voor subsidiëring;
- de periode waarin de gesubsidieerde activiteit plaatsvindt;
- specifieke voorwaarden inzake de uitvoering van de projecten: soms is het noodzakelijk om voor een specifiek project extra voorwaarden te kunnen bepalen;
- de termijn waarbinnen de verantwoordingsstukken ingediend moeten worden: artikel 20 verleent immers aan de minister een delegatie om af te wijken van de daar bepaalde indieningstermijn, dit kan bijvoorbeeld op het einde van de GLB periode noodzakelijk zijn.

Artikel 17, 18 en 19 regelt de tussentijdse, de functionele en de financiële verantwoording van de subsidie.

Artikel 20 regelt de uitbetaling van de subsidie. De subsidie wordt in één schijf uitbetaald.

Artikel 21 regelt dat begunstigden een aanvraag tot betaling van een voorschot kunnen indienen, en dit ten bedrage van een gedeelte van de steun. De voorschotten worden als volgt betaald:

- een voorschot van maximaal 30% na ondertekening van het toekenningsbesluit en na indiening van een ondertekende schuldvordering
- een schijf van maximaal 50% na indiening bij en beoordeling door de bevoegde entiteit van de volgende stukken:
 - o een ondertekende schuldvordering;
 - o de tussentijdse verantwoording;
- het resterende saldo na indiening bij en beoordeling door de bevoegde entiteit van de volgende stukken:
 - o een ondertekende schuldvordering;
 - o de functionele verantwoording;
 - o de financiële verantwoording.

Artikel 22 bepaalt dat de bevoegde entiteit modelformulieren kan ter beschikking stellen.

Artikel 23 bepaalt dat de voorschotten worden betaald nadat een zekerheid is gesteld die overeenkomt met 110% van het bedrag van het voorschot.

Artikel 24 bevat de Vlaamse en de Europese communicatieverplichtingen die begunstigden moeten naleven.

Artikel 25 bepaalt dat elke imkervereniging jaarlijks informatie verzamelt bij hun leden over het aantal bijenvolken die klaar zijn om te overwinteren.

Artikel 26 bepaalt dat de bevoegde entiteit verantwoordelijk is voor de volgende controles:

- de administratieve controles, met inbegrip van controles op het terrein in het kader van die administratieve controles die voor elk dossier kunnen plaatsvinden;
- de controles ter plaatse die plaatsvinden op basis van een steekproef;

Artikel 27 regelt de controles ter plaatse.

Artikel 28 bepaalt dat de begunstigen de bewijsstukken 10 jaar moeten bewaren.

Artikel 29 bepaalt dat de bevoegde entiteit op elk ogenblik bijkomende stukken of informatie kan opvragen.

Artikel 30 bepaalt dat de bevoegde entiteit instaat voor het bepalen en opleggen van administratieve sancties. Er wordt bepaald in welke gevallen sancties kunnen opgelegd worden en welke sancties opgelegd kunnen worden.

Artikel 31 bepaalt dat de bevoegde entiteit de betalingsaanvraag onderzoekt en de subsidiabele bedragen bepaalt.

Artikel 32 bepaalt dat de bevoegde entiteit eveneens de administratieve sancties, vermeld in artikel 56 van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid, kan opleggen.

Artikel 33 regelt de bezwaarprocedure.

Artikel 34 bevat de volgende bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens:

- de bevoegde entiteit is de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming;
- de categorieën betrokkenen van wie persoonsgegevens verwerkt kunnen worden, zijn:
 - o de projectpartners;
 - o de personen die de promotor kunnen vertegenwoordigen op het e-loket van de bevoegde entiteit.
- de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden, zijn:
 - o identificatiegegevens;
 - o financiële gegevens.
- de gegevens worden verwerkt op basis van de rechtvaardigingsgrond, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, namelijk 'noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang'.
- het doel voor de gegevensverwerking is het verlenen van subsidies en alle activiteiten die daarmee verband houden.

Op de website van de bevoegde entiteit is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie. Op het e-loket, formulieren en andere communicaties wordt er ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen.

De bevoegde entiteit voorziet in een uitgebreide beveiliging op informatievak van de aanwezige gegevens. Om persoonsgegevens te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang, wijziging, vernietiging of onbeschikbaarheid worden alle nodige organisatorische, technische en fysieke maatregelen genomen. Hiervoor volgt de bevoegde entiteit de algemeen aanvaarde industriestandaarden (ISO 27001 Beheersysteem informatieveiligheid en ISO 27002 Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen voor informatieveiligheid).

De persoonsgegevens die overeenkomstig dit besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan worden verwerkt, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Conform artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is de bevoegde entiteit ertoe gehouden om selectieregels op te stellen voor elke categorie van bestuursdocumenten met daarin ook bewaartermijnen met bijbehorende motivering.

Artikel 35 bepaalt dat reservevorming ten laste van de subsidie niet aanvaard wordt.

Artikel 36 sluit dubbele subsidiëring uit.

Artikel 37 bepaalt welke Europese regelgeving van toepassing is: de steun wordt verleend onder de voorwaarden die gelden voor steun voor de producten uit de bijenteelt, vermeld in artikel 54, 55 en 55 van verordening (EU) 2021/2115.

Artikel 38 regelt de wijze van uitwisseling van berichten. Onder uitwisseling van berichten wordt verstaan: alle mogelijke informatie bezorgen waaronder aanvragen indienen, bezwaar indienen, zich als klant registreren, beslissingen bezorgen enz.

Artikel 39 regelt het toezicht door de Inspectie van Financiën. Er wordt bepaald dat:

- de oproepen telkens voor advies aan de Inspectie van Financiën voorgelegd worden;
- als de Inspectie van Financiën gunstig advies verleent over de oproep, de individuele toekenningsbesluiten van de minister, niet meer voor advies aan de Inspectie van Financiën voorgelegd worden tenzij de Inspectie van Financiën anders adviseert in het advies over de oproep in kwestie.

Artikel 40 bevat de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Deze subsidiemaatregel is volledig geïntegreerd binnen het Vlaams strategisch plan opgemaakt naar aanleiding van Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027.

Voor deze maatregel is jaarlijks een budget beschikbaar van €422.967.

Betalingen moeten volgens de Europese regelgeving binnen het boekhoudkundig jaar gebeuren. Dit totale budget wordt deels Europees (50%) en deels van de Vlaamse begroting (50%) betaald.

Het Vlaamse budget nodig voor deze maatregel voor de periode 2023-2027 bedraagt aldus €1 057 417,5 en wordt aangerekend op het begrotingsartikel KB0-1KDX2BB-WT "Toelagen Land- en Tuinbouw" van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 1 maart 2023 gaat als bijlage 2.

Het akkoord van de Vlaamse minister voor het Budgettair Beleid werd aangevraagd op 6 maart 2023.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaande voorontwerp van besluit zal na principiële goedkeuring voor advies voorgelegd worden aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw:
 - 2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van:
 - 2.1.1. de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen,
 - 2.1.2. de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA),
 - 2.1.3. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,
 - 2.1.4. de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS